

ИНСТИТУТ ЗА МОДЕРНА ПОЛИТИКА

Централен офис: София 1000, ул. „Аксаков“ 52, ет. 3, тел. 988-53-86

e-mail: pressoffice@modernpolitics.org ; imp@europe.com

www.modernpolitics.org

До

**Конституционния съд
на Република България**

СТАНОВИЩЕ

**на Института за модерна политика по
конституционно дело № 13/2011 г.**

**УВАЖАЕМИ Г-Н ПРЕДСЕДАТЕЛЮ НА КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,**

С определение, постановено на 22 декември 2011 г., **Институтът за модерна политика** е конституиран като страна по конституционно дело № 13 от 2011 г., образувано по искане на 61 народни представители от 41-то Народно събрание за установяване противоконституционност на разпоредби от Закона за местните данъци и такси (ЗМДТ).

Институтът за модерна политика смята, че искането е основателно поради следните съображения и аргументи:

I. Относно туристическият данък и чл. 61с, ал. 4 и 5 от ЗМДТ.

1. Чл. 61с, ал. 4 и 5 от ЗМДТ постановяват, че туристическият данък се дължи не само за реално получени доходи от нощувки в средството за подслон или мястото за настаняване, а фиксират задължителен годишен минимум на този данък от 30% от пълния капацитет, т.е. от общия брой на леглата при целогодишна заетост, независимо дали реално са осъществени нощувки и съответно получени доходи.
2. Чл. 60, ал. 1 от Конституцията повелява, че гражданите са длъжни да плащат данъци, съобразно своите „доходи и

имущество". Конституционният съд е имал повод обстойно да обоснове принципа на разделност на приходните и имуществените данъци, произтичащи от посочения конституционен текст (*Решение № 9 от 1996 г., по к. д. 9/96 г.*). Недопустимо е, в рамките на едно данъчно задължение да се включват като облагаем обект едновременно получени доходи от стопанска или трудова дейност и правото на собственост върху определено имущество.

3. В конкретния случай, туристическият данък по чл. 61р от ЗМДТ има подоходен характер – облагат се доходите, получени за нощувки. В същото време, оспорваната разпоредба на чл. 61с, ал. 4 и 5 изисква заплащане на туристически данък в размер на 30% от данъка, който би се дължал при пълна заетост на легловата база 365 дни в годината, дори когато обектът не се използва, т.е. не се получават доходи от нощувки или се ползва, но постъпленията от нощувки са по-малко от посочените 30%. Твърдението на вносителите обаче, че по този начин се облагат не доходи, а собственост не може да бъде споделено. Определянето на данъчно задължение на базата на предполагаеми, очаквани доходи не е нещо ново в българското законодателство – такива са например патентните данъци. Конституционният съд е имал повод да отбележи например, че „брутната площ на съответния обект“ при определяне размера на патентния данък „не е елемент на имуществен данък“. Брутната площ се използва като „мерило за обема на съответната дейност, а не за индикация на стойността на притежавано от данъчнозадълженото лице имущество“ (*Решение № 8 на Конституционния съд по к.дело № 7/2002 г.*). Аналогично, понятието „нощувка“ при определянето на размера на туристическия данък не е свързано с имуществената стойност на средствата за подслон и местата за настаняване. Чрез нощувките се индикира обема и интензитета на стопанската дейност. В този смисъл при чл. 61с, ал. 4 и 5 няма противоконституционно смесване на елементи на подоходен и имуществен данък.
4. Същевременно обаче, процесните разпоредби относно туристическия данък не съответстват на конституционния принцип на справедливост на данъчното облагане, който изисква гражданите да плащат данъци съобразно техните доходи и имущество (чл. 60, ал. 1 от Конституцията). С други думи, не може да се въвежда подоходно данъчно задължение, дори когато няма реализирани доходи или облагаемата стопанска дейност не е извършвана. В нарушение на този принцип оспорената разпоредба от ЗМДТ въвежда данъчно задължение, дори когато средствата за подслон или местата за настаняване не са ползвани и нощувки, съответно доходи, не са реализирани. Подобно обременяване, което не е съобразено с доходите нарушава

принципа на справедливост на данъчното облагане, който е установен в Конституцията (Решение № 6 по к.дело № 9/2002 г.).

5. Налице е и противоречие с чл. 19, ал. 2 и ал. 3 от Конституцията относно задължението на държавата чрез законодателството да гарантира на гражданите и юридическите лица еднакви правни условия за стопанска дейност и да закриля инвестициите и стопанската дейност. Процесните разпоредби създават неравнопоставеност между икономически силните субекти, които заплащат туристически данък съобразно реалните доходи от своята туристическа дейност, докато стопанските субекти, които имат ниски приходи и не успяват да изпълнят дори 30% от капацитета на своите хотели и места за настаняване са натоварени с допълнителна данъчна тежест от държавата – да заплащат туристически данък в размер на разликата между реализираните нощувки и 30% от данъка, който би се дължал при пълна заетост на легловата база 365 дни в годината, дори когато обектът не се използва т.е. не се получават доходи от нощувки.

II. Относно чл. 20 и чл. 21 от ЗМДТ в частта „данъчната оценка съгласно Приложение № 2“.

6. В чл. 20 и чл. 21, ал. 1 от ЗМДТ се установява начин за определяне на данъчната оценка на недвижимите имоти на гражданите и на предприятията – съгласно Приложение № 2 от ЗМДТ, в резултат на което новите данъчни оценки на визираните имоти са неколккратно по-високи от предишните и формират нов, няколко пъти по-висок размер на дължимия за тях данък.
7. Оспорените текстове от Приложение № 2 диференцират базисната оценка на имотите според тяхното предназначение – жилищно и нежилищно, както и коефициентът им за местоположение, който по закон се определя по таблица № 3 или 4 и местонахождението на сградата, като към този коефициент допълнително е включено, че за търговски обекти определената по таблицата стойност се увеличава с 40 на сто. Конституционният съд вече е имал повод да се произнесе, че:

„Правото на собственост върху сграда, пораждащо данъчното задължение, има един и същ обем както когато сградата се ползва за жилищни нужди, така и когато тя не се ползва за такива нужди. Дотолкова, доколкото промяната в ползването може да доведе до различен доход от обекта, този доход трябва да бъде предмет на друг данък – подоходен. Отделното посочване в чл. 60, ал. 1 от Конституцията на "доходи и имущество" трябва да се схваща за изискване за разграниченост между подоходните и имуществените

данъци, за недопускане на елементи, присъщи на едната категория данъци в другата категория данъци”.

(Решение № 9 на КС по к.дело № 9/1996 г.)

Предвид това, Институтът за модерна политика смята, че чл. 5, ал. 3 и чл. 6 ал. 1, т. 2 от Приложение № 2 към ЗМТД, към които препращат чл. 20-21 от ЗМТД, нарушават принципа за разделност на доходното и имущественото данъчно облагане по чл. 60, ал. 1 от Конституцията.

12 януари 2012 г.

ИНСТИТУТ ЗА МОДЕРНА ПОЛИТИКА